

Asia: VN/21836/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Lausuntopyyntö

2. Strategian lähtökohdat

Luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua monimuotoisuusstrategiasta.

Yleisenä huomionaan Luonnonsuojeluliitto huomauttaa, että edellisten kansallisten monimuotoisuusstrategioiden epäonnistumisten jälkeen lausunnolla olevalla strategialla on isot paineet onnistua. Toimista huolimatta tulemme todennäköisesti maksamaan sukupuuttovelkaa ja ilmastonmuutos tulee vaikuttamaan merkittäväällä tavalla elinympäristöömme, vaikka saisimmekin hillittyä kuumenemista. Strategian tavoitteita tulee vielä muuttaa, jotta luontokato on pysäytettävissä.

Toimien tulee olla merkittävästi aiempaa vaikuttavampia, ja kuten strategiassa todetaan, keskittyä myös perustavanlaatuisen systeemistason muutokseen.

On kestäväntöntä, että tuemme samaan aikaan sekä luonnon tuhoamista että sen suojelua ja ennallistamista. Olemme yhä kaukana tilanteesta, jossa luontokadon torjuminen on sisäänrakennettuna kaikkeen toimintaan. Koska aiempi monimuotoisuusstrategia todettiin vaikutusten arvioinnissa melko tehottomaksi, kyseenalaistaa luonnonsuojeluliitto myös valmisteilla olevan strategian edellytykset päästä tavoitteisiinsa ilman riittävää rahoitusta, tarpeeksi sitovien ja velvoittavien ohjauskeinojen käyttöä ja kaikkien hallinnonalojen osallistumista.

Tarvitsemme ilmastolakia vastaavan luontolain, johon strategian tavoitteet luontokadon pysäyttämistä kirjataan. Ilman sitovia tavoitteita on vaara että uusimmalle strategialle käy samalla tavalla kuin edeltäjilleen.

3.1 ja 3.2 Pää tavoite ja tarkemmat tavoitteet

Strategian päätavoite pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä ja saada monimuotoisuus elpymään on välttämätön. Pää tavoitteen määrittelyssä kuitenkin todetaan, että luontokadon katsotaan pysähtyvän, kun "– elinympäristöjen rakenne ja toiminta kehittyvät keskimäärin selkeästi

positiiviseen suuntaan, osalla lajeista ja luontotyypeistä on paranevaa kehitystä ja yhteensä paranevaa kehitystä vähintään yhtä paljon kuin heikkenevää”. Näin ymmärrettynä ja sanoitettuna tavoite mahdollistaa yhä lajien ja elinympäristöjen epäedullisen kehityksen jatkumisen

Strategian tavoitteena tulee olla selkeämmin luonnon monimuotoisuuden heikentymisen pysäyttäminen vuoteen 2030 mennessä. Luonnonsuojeluliitto esittää, että strategian tavoitteita ja mittareita muotoillaan uudelleen siten, että tavoitteena on vielä tiukemmin kaiken luontokadon pysäyttämiseen.

Luonnonsuojeluliitto kiittää kestävyysmurroksen nostamisesta yhdeksi strategian keskeisistä tavoitteista. Erityisesti tämän tavoitteen saavuttaminen vaatii tehokkaita keinoja ja mittareita.

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

Luonnon tilaa koskevien tavoitteiden tulee aidosti edistää luontokadon pysäyttämistä. Nyt ennakkovaikutusten arvioinnin mukaan useaan tavoitteeseen sisältyy mahdollisuus luontokadon jatkumisesta.

Strategian ennakkovaikutusten arvioinnissa todetaan, että uhanalaistumiskehityksen pysäyttämiseen tähtäävä tavoite T1 tarkoittaa lähinnä uhanalaistumisen kiihtymisen pysäyttämistä. Tavoite tulee korjata siten, että pyritään aidosti kaikkien lajien kantojen ja elinympäristöjen vähenemisen pysäyttämiseen. Tällaisenaan Luonnonsuojeluliitto ei pidä tavoitetta T1 tai sen alatavoitteita riittävinä.

Tavoitteessa T1.3 “Vuonna 2035 kehitystrendiltään paranevia luontotyyppejä on vähintään yhtä paljon kuin heikkeneviä” hyväksytään yhä joidenkin luontotyyppien heikkeneminen esimerkiksi ilmastonmuutoksen aiheuttamaan vääjäämättömään muutokseen vedoten. Strategiassa ei kuitenkaan riittävästi nosteta esiin ilmastonmuutoksen torjumisen merkitystä luontokadon ehkäisemiseksi, erityisesti tunturiluontotyyppien kohdalla ilmastonmuutos tuo merkittävän riskin.

Tavoitteen T2.2 (Kasvavien tai vakaina pysyneiden kantojen nykyinen runsaus ja yhteisöjen monimuotoisuus säilyy) mukaan myös elinvoimaisiksi luokiteltujen lajien taantuminen tulee pysäyttää. Onkin tärkeä varmistaa, etteivät elinvoimaisemmat lajit jää osin strategian tavoitteiden ja erityisesti riittävän seurannan ulkopuolelle.

Luonnonsuojeluliitto arvioi, että metsiä koskevat tavoitteet T 3.1 ja sen alatavoitteet jäävät vielä riittämättömiksi talousmetsien lajiston turvaamisessa. Lahopuun vähimmäismäärää tulee nostaa, ja kookkaille ja vanhoille puille asettaa numeerisia tavoitteita.

Kohtaan T3.3 (Suomen merenhoidon suunnitelmassa esitetyt tavoitteet luonnon monimuotoisuuden ylläpidon, vieraslajien torjunnan, meren ravintoverkkojen toiminnan varmistamisen ja rehevöitymisen estämisen osalta saavutetaan.) Tähän on hyvä lisätä sisävesien tapaan ”vähintään hyvä ekologinen tila”, jolloin kohta muuttuu seuraavasti:

T3.3 Suomen merenhoidon suunnitelmassa esitetyt tavoitteet luonnon monimuotoisuuden ylläpidon, vieraslajien torjunnan, meren ravintoverkkojen toiminnan varmistamisen ja rehevöitymisen estämisen osalta saavutetaan. Rannikkovesien vähintään hyvä ekologinen tila saavutetaan.

Tavoitetta T3.5 (Maatalousympäristöjen monimuotoisuus lisääntyy laji- ja maisematasolla vuoteen 2030 mennessä ja paraneva kehitys jatkuu sen jälkeen.) tulee täydentää jo mainitun lisäksi ekologinen ala tulee nostetaa 10 prosenttiin ilman alueellisia poikkeuksia, kuten metsäpoikkeus.

T.3.5.1 Lisäksi Suomen tulee lopettaa myös poikkeuslupien antaminen torjunta-aineille. Nyt Suomessa niitä annetaan toiseksi eniten koko EU:ssa <https://www.pan-europe.info/press-releases/2023/01/banned-pesticides-still-widely-used-how-eu-member-states-abuse-emergency>

T3.6 Poronhoitoalueen etelärajan nostoa pohjoisemmaksi tulee selvittää tilan tekemiseksi metsäpeuralle ja suurpedoille ilmastonmuutoksen edetessä.

Tavoitteen T4 (Ekosysteemien toiminnan kehityssuunnat ovat paranevia vuoteen 2030 mennessä) alatavoitteissa ”parannetaan” ja ”lisätään” paljon ilman selkeästi asetettuja tavoitteita. Strategiassa mainitaan, että kehityssuuntien mittaamiseen liittyy paljon tietoputteita, joiden paikkaamisessa tavoitellaan merkittäviä edistysakeleita. Selkeämpien tavoitteiden asettaminen edesauttaa niihin pääsemistä.

Soiden osalta tavoitteissa tulisi olla mukana Valtioneuvoston periaatepäätöksen päivittäminen (Valtioneuvoston periaatepäätös soiden ja turvemaiden kestävästä käytöstä ja suojelusta 2012). Soihin kohdistuu uusia käyttöpaineita muun muassa sammalenkorjuun kautta eikä esim. pellonraivausta ole saatu vielä ratkaistua.

Myös tavoitteeseen T4.5 (Itämeren luontaisten ekosysteemiprosessien toiminta paranee ja mereen kohdistuvien paineiden vaikutukset vähentyvät.) lisäksiimme hyvän ekologisen tilan. Merituulivoiman sijoittuminen on nopeasti kasvanut paine, johon on syytä kiinnittää keskitetysti huomiota. Uusi muotoilu:

T4.5 Itämeren luontaisten ekosysteemiprosessien toiminta paranee ja mereen kohdistuvat paineet ja niiden vaikutukset vähentyvät niin että vähintään hyvä ekologinen tila saavutetaan rannikkovesissä. Merituulivoiman sijoittumisessa otetaan erityisesti huomioon, ettei se lisää meriluonnon paineita

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

Strategiaan tulee kirjata, että 10% suojelun tavoite tulee jakaa tasaisesti maakunnittain ja myös luontotyypeittäin. Suojelualueet ovat Suomessa painottuneet alueellisesti ja esimerkiksi erityisesti eteläisen Suomen metsäluonto on heikosti suojeltua. Tiukasti suojeltuun 10% ei tulisi laskea mukaan alueita, joilla esimerkiksi metsänhoitotyöt ovat sallittuja.

On hyvä, että mukaan on kirjattu erikseen tavoite metsämaan suojelun lisäämisestä 10%. Metsät ovat jatkuvan hakkuu-uhan alla ja mahdollisimman toimivan suojeluverkoston luomiseksi on tärkeää, että saamme suojeltua mahdollisimman arvokkaita, hyvin kytkeytyneitä alueita. Tavoitevuosi metsiensuojelun 10% saavuttamiseksi tulee olla 2030.

Startegiassa Suomi sitoutuu suojelemaan kaikki jäljellä olevat vanhat ja luonnontilaiset metsät vuoteen 2030 mennessä. Näiden suojelulla on kiire, erityisesti valtion arvokkaiden metsien suojelu tulisi toteuttaa välittömästi. Tavoitevuotta tulee aikaistaa.

Luonnonsuojeluliitto on huolissaan 20% tavoitteen täyttämisestä esimerkiksi OECM-alueilla näiden epäselvän suojelustatuksen vuoksi. Esimerkiksi Metsähallituksen Metsätalous Oy:n omalla päätöksellä suojellut alueet tai valtion virkistys- ja retkeilyalueet lasketaan OECM-alueiksi, vaikka niillä ei ole varmuudella pysyvää suojaa. 20% tulee laskea mukaan vain alueita, jotka ovat varmuudella pysyvästi suojeltuja. Myös vaikutustenviiväilyssä huomioidaan, että "strategian mahdollisuudet vaikuttaa metsien monimuotoisuuden heikentymisen pysäyttämiseen jäävät OECM-alueiden osalta epäselviksi." Esimerkiksi EU:n biodiversiteettistrategian 30% suojelutavoite edellyttää alueille lain suojaa ("Legally protect a minimum of 30% of the EU's land area..")

Soidensuojelun osalta Luonnonsuojeluliitto esittää, että soidensuojelun täydennysehdotus tulisi toteuttaa alkuperäisessä laajuudessaan ja kaksiosaisena, jossa ensin suojellaan mahdollisimman paljon vapaaehtoisin toimin ja toisessa osassa perinteisellä suojeluohjelmalla. Kokonaan suojeltujen kohteiden osuuden vähyyttä osoittaa, ettei pelkällä vapaaehtoisella suojelulla saada suojeltua suokokonaisuuksia tehokkaasti. Myös soidensuojelun riittävä rahoitus tulee varmistaa.

Tavoitteessa T7.6 (T7.6 Itämeri: Lisäsuojelua kohdennetaan erityisesti kansallisesti uhanalaisiin, luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien toiminnallisuuden kannalta tärkeisiin lajeihin ja luontotyypeihin.) on hyvä muistuttaa kokonaistavoitteesta ja EU:n ja HELCOMIN erillisvelvoitteesta, joka mainitaan leipätekstistä. Uusi muotoilu:

T7.6 Itämeri: Lisäsuojelua kohdennetaan erityisesti kansallisesti uhanalaisiin, luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien toiminnallisuuden kannalta tärkeisiin lajeihin ja luontotyypeihin niin, että EU:n ja HELCOM:in asettama 30% kokonaissuojelutavoite täyttyy

Vedenalaisen luonnon monimuotoisuus olisi hyvä huomioida tavoitteessa T7.9 (Rannikko: Kohdennetaan suojelua Suomenlahden hiekkarannoille, Perämeren dyynialueille ja harjusaarille. Suojellaan linnustolle tärkeitä pesimäluotoja ja muita rantakohteita sekä vesialueet, jotka ovat merilinnustolle tärkeitä levähdys- ja ruokailualueita) joten ehdotamme sen lisäämistä. Uusi muotoilu:

T7.9 Rannikko: Kohdennetaan suojelua Suomenlahden hiekkarannoille, Perämeren dyynialueille ja harjusaarille sekä ekosysteemille olennaiseen vedenalaiseen luontoon. Suojellaan linnustolle tärkeitä pesimäluotoja ja muita rantakohteita sekä vesialueet, jotka ovat merilinnustolle tärkeitä levähdys- ja ruokailualueita.

Lisäksi ehdotamme pääluokkaan 7. kokonaan uutta kohtaa, joka peurustuu norpan osalta merenhoidon toimenpideohjelmaan ja pyöriäisen suhteen Itämerellä vastikään SAMBAH-hankkeessa tunnistettuun esiintymisalueeseen, joka on varmistunut yhä jatkuvassa, ympäristöministeriön rahoituksella äänitunnistuslaitteilla tehtävässä seurannassa.

7.X. LISÄKOHTA Pyöriäisen suojelua tehostetaan äänitallennuslaitteiden tärkeäksi osoittamalla Suomen aluemerен ja alueveden osalla Pohjoista Itämerä. Itämennorpan suojelua ja tutkimusta tehostetaan sen eteläisillä esiintymisalueilla.

Ekosysteemien tilaa parantavat toimet tulee kohdistaa siten, että niistä on mahdollisimman paljon hyötyä. Esimerkiksi haitallisten vieraslajien torjuntaa tai muita hallintatoimia tulisi suunnitella ja toteuttaa muiden ennallistamistoimien yhteydessä eikä niistä erillisinä toimina sekä tähän mennessä erillisillä ja riittämättömillä resursseilla.

Luonnonsuojeluliitto pitää suoekosysteemien ennallistamista tärkeänä, ja haluaa samalla huomauttaa, että ennallistamistoimia tulee suunnata muuallekin kuin metsänkasvatuksen näkökulmasta heikkotuottoista turvemaille. Vaikutusten arvioinnin mukaan näiden soiden ennallistaminen ei kaikissa tapauksissa ole erityisen vaikuttavaa.

Strategiassa arvioidaan metsien ennallistamistarve suhteellisen pieneksi ("Tarpeeksi on arvioitu satoja tai korkeintaan yhteensä yli tuhat hehtaaria vuodessa") Metsäluonnon tila on kuitenkin heikentynyt monin paikoin, joten ennallistamistoimia voitaisiin kohdentaa enemmän myös metsäelinympäristöihin. Hoitotoimenpiteiden tulisi olla sellaisia, jotka parantavat kokonaisuudessaan luonnon tilaa. Nyt mukaan lasketaan esimerkiksi avohakattujen metsäalojen poltto ("Talousmetsien luonnonhoidon osana tehtävät uudishakkuu-alojen luonnonhoidolliset kulotukset ovat osa tavoitepinta-alaa").

Montrealin COP15:n sopimuksen yhdeksi tavoitteeksi kirjattiin 30% ennallistaminen vuoteen 2030 mennessä ("Have restoration completed or underway on at least 30% of degraded terrestrial, inland

waters, and coastal and marine ecosystems”) Monimuotoisuusstrategian tavoitteema ennallistamiselle on parantaa ekosysteemien tilaa 15/20 prosentilla heikentyneistä alueista. Strategialuonnoksen tavoite jää YK:n luontokokouksessa sovitusta tavoitteesta ja tulisi korjata yhteneväksi uuden YK:n tavoitteen kanssa.

T8.4 (Itämeri: Laajoja valuma-aluekohtaisia toimenpiteitä toimeenpannaan vesien laadun parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Merenhoidotoimenpideohjelmassa tunnistettuja paineita vähennetään ja ennallistamistoimien kehittämistä sekä toimeenpanoa jatketaan) olisi syytä mainita leipätekstissä huomioitu ”Rannikoiden flada- ja kluuvikohteiden ennallistamista sekä vedenalaisten meriekosysteemien ennallistamistoimien kehittämistä tulee jatkaa” ja tuoda se toimenpiteiden joukkoon. Lisäksi toimia ei ole vain jatkettava vaan tehostettava. Uusi muotoilu:

T8.4 Itämeri: Laajoja valuma-aluekohtaisia toimenpiteitä toimeenpannaan vesien laadun parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Merenhoidotoimenpideohjelmassa tunnistettuja paineita vähennetään ja ennallistamistoimien kehittämistä sekä toimeenpanoa tehostetaan muun muassa ennallistamalla sulkeutuneita merenlahtia laajasti koko rannikolla.

Tavoitteeseen 8.5 (Sisävedet ja rannat: Laajoja valuma-aluekohtaisia toimenpiteitä toimeenpannaan vesien laadun parantamiseksi vuoteen 2030 mennessä ja erityistä huomiota kiinnitetään hyvää huonommassa ekologisessa tilassa oleviin vesimuodostumiin sekä lajistoltaan ja luontotyypeiltään uhanalaisiksi arvioituihin sisävesimuodostumiin sekä avoimiin umpeen kasvaviin rantaluontotyyppeihin. Tulvaisia luontotyyppejä palautetaan vesistöjen varsille ja virtavesiekosysteemejä ennallistetaan vesienhoitosuunnitelmissa tunnistetuissa kohteissa.) tulee lisätä maininta siitä, että uusia kulkuesteitä ei tehdä ja esteitä tulee poistaa myös voimakkaasti muutetuissa joissa niin isoista kuin pienistä voimaloista.

Leipätekstissä sisävesistä mainitaan, että ”Vesielinympäristöjen hoito ja ennallistaminen koskee erityisesti vesien laadun parantamista, jolloin keskeisiä ovat laajat valuma-aluekohtaiset toimenpiteet.” Luonnonsuojeluliitto pitää myös virtavesiluonnon ennallistamista tärkeänä vesielinympäristöjen kuntoon liittyvänä toimena, jota tulisi tuoda selkeämmin esiin strategiassa.

3.5 Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

Juurisyihin vaikuttaminen on luonnonsuojeluliiton näkemyksen mukaan keskeistä luontokadon pysäyttämiseksi.

Strategia ei ota kantaa uusiutuvien luonnonvarojen käytön rajoittamiseen, esimerkiksi hakkuut ovat olleet Suomessa kestäättömän suuret ja suomalaisten luonnonvarojen kulutus henkilöä kohti on

maailman korkeimpia. Strategian tulee kehottaa myös uusiutuvien luonnonvarojen käytön vähentämiseen. Esimerkiksi tavoitetta "T10.3 Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee kiertotalousohjelman mukaisesti." voitaisiin laajentaa koskemaan myös uusiutuvia luonnonvaroja.

No net loss -korostusta strategiassa tulee lisätä, ja jatkaa ekologisen kompensaaion kehittämistä.

Kulutuksen vähentäminen on keskeinen osa kestävyysmurrosta ja on hyvä, että asia nostetaan strategiassa esiin. Tähän voisi ohjata vielä selkeämmin. Nyt kulutuksen vähentäminen mainitaan tekstissä, mutta tavoitteeksi on nostettu ainoastaan vähemmän haitallisiin tuotteisiin ohjaaminen ("Suomalaisten ekologinen jalanjälki pienenee tasolle, joka mahdollistaa luonnon monimuotoisuuden elpymisen. Kulutus ja tuotanto ohjautuvat tuotteisiin ja palveluihin, jotka aiheuttavat nykyistä merkittävästi vähemmän haittaa luonnon monimuotoisuudelle Suomessa ja ulkomailla.)

Ekologinen siirtymä kaipaa vielä konkretiaa. Esimerkiksi rahoituksen ekologisen kestävyden parantamisen voisi hyvin sitoa meneillään oleviin prosesseihin kuten EU:n taksonomiaan (jossa DNSH-periaate). Tutkimus, kehitys ja investointipuolella voisi ottaa prosenttitavoitteita mukana oleville vuosille, kuinka ison osuuden halutaan menevän ekologista siirtymää tukeviin toimiin. Ilmastonmuutoksen kytkös on tässä oleellista esimerkiksi fossiilisten polttoaineiden ja turpeen polttamisen kautta.

Luvussa 3.5.2 Yksilöiden, yhteisöjen ja organisaatioiden aktiivinen toiminta käsitellään eri tahojen toimijuutta ja mahdollisuuksia luontokadon hillitsijänä. Luonnonsuojeluliitto haluaa korostaa, että vaikka yksittäiset ihmiset ja kansalaisyhteiskunta tekevät ja voivat tehdä paljon, ratkaisun keskiössä on tule silti olla haitallisten yhteiskuntarakenteiden purkaminen.

T11 tavoitteen (Yksilöiden, yhteisöjen ja organisaatioiden luontoa arvostava käyttäytyminen on lisääntynyt, ja kestävyysmurroksen aktiivinen edistäminen luo merkityksellisyyttä ja hyvinvointia.) alatavoitteisiin tulee lisätä kirjaus aiheuttaja maksaa -periaatteen toteuttamisesta. Vaihtoehtoisesti kirjaus voisi sopia myös tavoitteen 16 (Luonnon monimuotoisuustoimien rahoituksen lisäys mahdollistaa Suomen kansallisten ja kansainvälisten sitoumusten saavuttamisen) alle. Luonnon hävittämisestä ei tule hyötyä taloudellisesti.

Montrealin COP15-päätöksiin kuului myös uusi tavoite vähentää 50% haitallisten vieraslajien leviämistä maahan sekä vakiintumista luontoon. Suomessa tulisikin panostaa merkittävästi nykyistä enemmän resursseja vieraslajien maahantuloa estäviin ohjelmiin ja toimenpiteisiin, kun tähän mennessä merkittävimmät satsaukset on tehty maahamme jo levinneiden haitallisten vieraslajien torjuntaan ja jatkoleviämisen hallintaan. Suomessa voidaan lisäksi vähentää luontokatopainetta panostamalla meillä monen vielä harvalukuisen haitalliseksi säädetyn vieraslajin kokonaan hävittämiseen. Tämän luontokatoa ja merkittäviä taloudellisia kustannuksia ennaltaehkäisevän vieraslajityön riittävä rahoitus tulee turvata, muun muassa palauttamalla ja korottamalla vuonna

2022 poistettua rahoitusmekanismia kuntien ja kansalaisjärjestöjen yhteistyössä tekemälle vieraslajien hallintatoimille.

Tavoitteissa mainitaan muun muassa politiikkajohdonmukaisuus, mutta sekä viime vuonna valmistunut biotalousstrategia että uusi metsästrategia ovat luonnonsuojeluliiton arvion mukaan molemmat tavoitteiltaan ja sisällöltään monimuotoisuudelle haitallisia. On ensiarvoisen tärkeää varmistaa, että esimerkiksi näiden strategioiden toteutus ei toimi monimuotoisuustavoitteita vastaan.

Nopea haitallista tuista luopuminen ja niiden uudelleenohjaaminen luonnon tilaa parantaviin toimiin tulisi lisätä selvemmin tavoitteena mukaan strategiaan. Tekstissä on mainittu haitallisten julkisten tukien karsiminen ja sama tulisi muotoilla selkeäksi tavoitteeksi.

On todella hyvä, että luontoa koskeva puitelaki on kirjattu strategian tavoitteisiin (T14.8 Valmistellaan ja otetaan käyttöön luontoa koskeva puitelaki)

Eri ihmisryhmien laaja osallistaminen päätöksentekoon on tärkeää, ja on hyvä että se on mainittu strategiassa. On myös tärkeää, että tunnistetaan eri ryhmien erilaiset mahdollisuudet ja lähtökohdat osallistua keskusteluun.

Tavoitteeseen T16 (Luonnon monimuotoisuustoimien rahoituksen lisäys mahdollistaa Suomen kansallisten ja kansainvälisten sitoumusten saavuttamisen) tulisi kirjata myös riittävä taso, luonnonsuojelun rahoitusta on korotettava miljardiin euroon.

Luontotilinpito valtioneuvoston päätöksistä ja luontohaittojen hinnan arviointi on tärkeä ottaa mukaan jo tämän strategian lähtökohtiin. On hyvä, että strategiassa on kirjaus aiheesta (”Ekosysteemitilinpitoa varten on kehitetty tarvittava tietopohja, menetelmät ja käytännöt. Ekosysteemitilinpitoa hyödynnetään kansantalouden seurannassa sekä julkisen sektorin ohjauksessa ja yksityisen sektorin toiminnassa). Tämä sopii sinällään yksiin hallitusohjelman kirjauksen kanssa ”Suomalainen julkinen päätöksenteko on luontoa kunnioittavaa”. Myös tuotannon ja kulutuksen osuutta monimuotoisuuden tilan heikkenemisessä ja parantamisessa on vielä kirkastettava.

On hyvä, että strategia käsittelee ja on asettanut tavoitteita myös luonnon terveysvaikutusta koskien.

3.6 Saamelaiset ja luonnon monimuotoisuus

Saamelaisten vaikuttamismahdollisuuksien turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää.

3.7 Suomi maailmalla

Viime aikoina Suomi ei todellakaan ole aina ollut edelläkävijä esimerkiksi EU:n metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseen liittyvissä kysymyksissä. Tämä huomioon ottaen kirjaukset ja tavoitteet Suomesta kansainvälisenä edelläkävijänä ja vaikuttajana ovat erittäin tervetulleita ja tarpeellisia. Toivomme, että tavoitteen T 21 luetteloon lisätään Pohjoismaiden perään myös Itämeren suojelu tärkeänä edelläkävijyyden osa-alueena ja näin huomioidaan se, että Itämerellä monet Suomen tavoitteiden kannalta olennaiset monimuotoisuustoimet esimerkiksi ravinnekuormituksen paineen vähentämisessä tai kalojen, lintujen ja merinisäkkäiden suojelussa edellyttävät kansainvälistä yhteistyötä.

Toivottavasti tavoitteiden toteutuminen myös varmistetaan. Poliittikajohdonmukaisuutta on toteutettava myös Suomen EU vaikuttamistyössä, joka nostetaan esiin myös kansallisessa metsästrategiassa.

On hyvä, että tavoitteeksi on mainittu kansainvälisen biodiversiteettirahoituksen nosto ja strategiassa huomioidaan myös suomalaisten ekologinen jalanjälki ulkomailla.

Muita huomioita luonnoksesta

Taloudelliset panostukset toimenpiteiden toteutukseen ovat olleet pääosin riittämättömät viime strategian vaikutusten arvioinnin mukaan. Erityisesti suojelu- ja ennallistamistoimien riittävä rahoitus on varmistettava tällä strategiakaudella. Luonnonsuojelun rahoitusta tulee nostaa miljardiin euroon.

Nyt strategiassa on avattu jonkin verran EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteita ja niiden toteuttamista, mutta strategiaan olisi hyvä sisällyttää myös osuus Suomen kansallisista sitoumuksista.

Strategian lopussa, sivulla 74 kirjoitetaan vielä 8% metsiensuojelutavoitteesta vaikka edempänä mainitaan 10% "Strategiassa ei aseteta määrällistä tavoitetta tiukasti suojellun pinta-alan lisäämiselle lukuun ottamatta metsämaan metsiä, joiden osalta tavoitteeksi asetetaan suojelualan nostaminen nykyisestä noin 6 %:sta 8 %:iin"

Hannonen Paloma
Suomen luonnonsuojeluliitto